

דוח מבקר המדינה | אייר התשפ"ג | מאי 2023

המשרד לביטחון לאומי

**התמודדות משטרת
ישראל עם הפשיעה
החקלאית -
ביקורת מעקב**

התמודדות משטרת ישראל עם הפשיעה החקלאית - ביקורת מעקב

רקע

הפשיעה החקלאית היא פשיעה המכוונת לפגיעה בענפי החקלאות השונים באמצעות גניבה של בעלי חיים או תוצרת חקלאית; גניבת ציוד חקלאי; פגיעה בבעלי חיים; הסגת גבול והשתלטות על שטחי מרעה; הצתות; גרימת נזק לציוד, לתשתיות ולשטחים חקלאיים. בחוק העונשין, התשל"ז-1977 נכללות כמה עבירות מתחום הפשיעה החקלאית. בשנת 2008 הטילה משטרת ישראל (המשטרה) על משמר הגבול (מג"ב) את האחריות לטיפול בפשיעה החקלאית במרחב הכפרי. אחד מתפקידיו הוא לסייע ליחידות המשטרה בלחימה בפשיעה במרחב הכפרי, תוך מתן דגש על טיפול בעבירות פשיעה חקלאית. במאי 2017 פרסם משרד מבקר המדינה דוח ביקורת בנושא "התמודדות משטרת ישראל עם הפשיעה החקלאית"¹ (הביקורת הקודמת). ביקורת זו היא ביקורת מעקב על תיקון הליקויים שעלו בביקורת הקודמת (להלן גם - הביקורת הנוכחית).

1 מבקר המדינה, **דוח שנתי 67ב** (2017), "התמודדות משטרת ישראל עם הפשיעה החקלאית", עמ' 1297 - 1360. הדוח הקודם בחן בין השאר את תיקון הליקויים שעלו בדוח שקדם לו: **דוח שנתי 62** (2012), "סוגיות בתחום הפשיעה והביטחון השוטף במגזר הכפרי", עמ' 1701 - 1729.

נתוני מפתח

11%	70%	18%	977
שיעור התפיסות של גנבי צאן ובקר בשנים 2017 - 2020. (753 מתוך 6,850)	שיעור הסגירות של תיקים בעילת "עבריין לא נודע" מסך תיקי הפשיעה החקלאית שנסגרו בשנים 2017 - 2021. (2,573 מתוך 3,674)	שיעור ממוצע של כתבי אישום שהוגשו בשנים 2017 - 2021 מתוך כלל תיקי החקירה שנפתחו בגין הפשיעה החקלאית (827 מתוך 4,602)	עבירות פשיעה חקלאית שבגינן נפתחו תיקי חקירה בשנת 2021
6.5 מתוך 10	72,000 שעות	19 מיליון ש"ח	1.2 מיליארד ש"ח
מידת האמון שרכש הציבור למשטרה במרחב הכפרי בשנת 2019	בשנים 2019 - 2021 הוקדשו לליווי עצורי מג"ב במרחב הכפרי על ידי שוטרי מג"ב. למעשה, מדי שנה, לפחות 10 שוטרים במשרה מלאה, ביצעו בשנים אלה, רק ליווי עצורים במקום משימות בילוש וחקירה	ערך נזקי הפשיעה החקלאית המדווחת בשנת 2021 על פי נתוני מג"ב	הערכת משטרת ישראל ² לסכום הנזק הכלכלי הישיר והעקיף ³ , הנגרם בשנת 2016 מעבירות פשיעה חקלאית

2 פקד יהודה קייסי, "אסטרטגיות שיטור במרחב הכפרי והתמודדות המשטרה עם הפשיעה החקלאית", מתוך: **העיקר במחקר 2019 - אסופת מאמרים בנושאי משטרה**, אגף התכנון והארגון במשטרת ישראל, 6.2.20, בעמוד 122.
 3 נזק ישיר - הוא מחיר הציוד, תוצרת ובעלי חיים. נזק עקיף - הוא שיקום נזקים, הוצאות שמירה והפסדים עתידיים.

פעולות הביקורת

בחדשים אפריל 2021 עד יולי 2022 בדק משרד מבקר המדינה לסירוגין את פעולות המשטרה לתיקון הליקויים שנמצאו בביקורת הקודמת שפורסמה במאי 2017 בנושא "התמודדות משטרת ישראל עם הפשיעה החקלאית". בדיקות השלמה בוצעו במשרד לביטחון הפנים, בשירות בתי הסוהר ובמשרד המשפטים - פרקליטות המדינה.

תמונת המצב העולה מן הביקורת

דיווח חקלאים על עבירות - בביקורת הקודמת עלה כי הימנעות החקלאים מדיווח על עבירות נובעת מהיעדר אמון במשטרה וביכולתה לתפוס את מבצעי העבירות, ובשל תת-דיווח של חקלאים למשטרה על אירועי פשיעה חקלאית, נתוני אגף תכנון וארגון במשטרה (אג"ת) אינם משקפים נאמנה את הפשיעה בפועל. בביקורת הנוכחית נמצא כי הליקוי לא תוקן. נמצא כי בשנת 2021 במרבית סוגי הפשיעה החקלאית חלה ירידה בשיעור ממוצע של כ-30% במספר האירועים שדווחו, לעומת שנת 2017 (מ-1,055 אירועים מדווחים בשנת 2017 ל-830 אירועים מדווחים בשנת 2021). בסקרים שערכה המשטרה בשנים האחרונות עלה כי מידת האמון שהציבור רוחש למשטרה היא בינונית: לפי תוצאות הסקרים, בשנים 2017 - 2019 מידת האמון במשטרה בקרב אוכלוסיית המרחב החקלאי (וכן בקרב אוכלוסיית המרחב העירוני) הייתה בממוצע 6.3 מתוך 10. כמו כן, בביקורת הנוכחית נמצא כי חקלאים טענו במסגרות שונות שחלק ניכר מאירועי הפשיעה אינם מדווחים למשטרה, בגלל היעדר אמון במערכות האכיפה ובגלל היעדר ביטוח לרכוש שנגנב, הנובע מסירובן של חברות ביטוח לבטח רכוש חקלאי. ואולם המשטרה לא בחנה אם אכן נרשם תת-דיווח ומהן סיבותיו. עוד נמצא כי למג"ב אין תוכנית פעולה סדורה שמטרתה לעודד חקלאים להתלונן במשטרה לאחר אירוע של פשיעה חקלאית.

נתונים בנוגע להיקף הנזק - בביקורת הקודמת עלה שרישום העבירות החקלאיות במשטרה אינו כולל נתונים לא על כמות הרכוש שנגנב ולא על היקף הנזק הכלכלי שנגרם. בביקורת הנוכחית נמצא כי הליקוי תוקן במידה רבה. עלה כי אגף חקירות ומודיעין במג"ב (אח"ם מג"ב) החל משנת 2020 לאסוף נתונים על ערך הנזק של הפשיעה החקלאית. ואולם הנתונים נאספו לטבלאות אקסל באופן ידני מתוך מידע מילולי המצוי ב"תקציר התיק" המופיע בתיקי פשיעה חקלאית. כלומר, המשטרה אינה מתעדת נתונים אלה בדרך המאפשרת שליפה ממוחשבת שלהם ממערכת ניהול תיקי החקירה (מערכת פל"א). עוד עלה מתשובת המשטרה כי הנזק הישיר והעקיף המתועד על ידי החוקרים מיחידות אח"ם מג"ב נוגע לתיקים שבהם הוגשו תלונות ומבוסס על הערכה מילולית שמוסר המתלונן בעת החקירה. יצוין כי המשטרה אינה מחשבת על פי מדדים אחידים את הנזק העקיף והמתמשך, למשל עלויות מיגון ועלויות ביטוח ואובדן הכנסות עתידיות. יצוין כי הערכת הנזק הישיר של הפשיעה החקלאית בשנת 2021, בהתאם לנתוני מג"ב עמדה על כ-19 מיליון ש"ח. זאת למול הערכת אג"ת במשטרה לנזק ישיר ועקיף בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח לשנת 2016. הפער הקיים בין שתי הערכות אלה מקורו בשיטות חישוב שונות ובמדידה אחרת של ערכי הנזק.

עילות סגירה של תיקי פשיעה חקלאית - בביקורת הקודמת עלה כי 94% מכלל התיקים שנפתחו בשנים 2011 - 2015 בגין עבירות פשיעה חקלאית נסגרו; מרביתם (76%) נסגרו בעילת "עברייך לא נודע". בביקורת הנוכחית עלה כי הליקוי תוקן במידה מועטה, וכ-79% מהתיקים שנפתחו בשנים 2017 - 2021 נסגרו. כמו כן, שיעור סגירות תיקים בעילת עברייך לא נודע הוא כ-70% מסך מקרי סגירת תיקי פשיעה חקלאית. הפחתה משמעותית של שיעור התיקים שנסגרים בעילה זו הייתה יכולה להעיד על הצלחה רבה יותר של מג"ב בתפיסת עברייני פשיעה חקלאית.

גניבה ותפיסה של ראשי צאן ובקר - בביקורת הקודמת נמצא כי בשנים 2011 - 2015 נגנבו כ-18,000 ראשי צאן ובקר והוגשו 14 כתבי אישום. בממוצע נפתחו בכל אחת מהשנים האלה כ-218 תיקים בגין גניבת צאן ובקר. בביקורת הנוכחית עלה שהליקוי תוקן במידה מועטה. נמצא כי בשנים 2017 - 2020 שיעור התפיסות של צאן ובקר שנגנבו נמוך, והוא עומד על כ-11% - סך הכול נגנבו 6,850 ראשי צאן ובקר ונתפסו 753. יצוין כי הירידה בשיעור המקרים של גניבת צאן ובקר למול התקופה הקודמת יכולה לנבוע או מהיעדר דיווח על כלל המקרים או מירידה במספר האירועים.

הליכי אכיפה חלופיים (עבירה מנהלית, הליך של הסדר מותנה) - מנתוני שנת 2020 עולה כי כ-57% מהגניבות של התוצרת החקלאית הן בסכומים של עד 1,000 ש"ח. עובדה זו מדגישה את הצורך לבחון הליכים חלופיים להליך הפלילי הנהוג היום. כמו כן, בשנים 2017 - 2020 חלה עלייה של 30% במספר תיקי פלישה לשטח חקלאי ובסך הכול נפתחו בשנים האלו 325 תיקים בגין פלישה, אולם הוגשו בגינם רק 5 כתבי אישום. הפלישה מלווה לרוב בנזקים נוספים כגון חיתוך גדרות, גרימת נזק לציוד והצתת שטחים חקלאיים, ואף משמשת מקור לחיכוכים המגיעים לעיתים לכדי עבירות תקיפה, איומים וכולי. עם זאת, אף שבשנת 2016 הועלה הצורך בהסדרת הפלישה לקרקע חקלאית כעבירה מינהלית, נכון למרץ 2022 לא הסתיימה עבודת המטה בנושא והנושא לא הוסדר. כמו כן, השימוש בהליך של הסדר מותנה מיושם ב-75% מהתיקים שהתאימו להליך - בשנים 2017 - 2021 מתוך 301 תיקים שהועברו להליך של הסדר מותנה, הסתיימו 226 תיקים בהליך זה. יצוין כי באותן שנים נפתחו בסך הכול 4,602 תיקים בגין פשיעה חקלאית.

תפיסת ההפעלה של כוחות מג"ב במרחב הכפרי - בביקורת הקודמת עלה כי נעשו שלוש עבודות מטה בנושא תפיסת הפעלת הכוחות, בתקופה של כשבע שנים עם זמן הטמעה מצומצם שלא איפשר לבחון את השפעתם של השינויים. בביקורת הנוכחית עלה כי הליקוי לא תוקן. ב-20 השנים האחרונות נעשו שינויים מהותיים רבים בנוגע לתפיסת ההפעלה של יחידות מג"ב באזור הכפרי ובאופן שבו נלחם מג"ב בפשיעה החקלאית. שינויים אלה כללו שינוי מקצה לקצה של תפיסת ההפעלה של כוחות מג"ב במרחב הכפרי. נוסף על כך, מאז הסתיימה הביקורת הקודמת, שנת 2017, נעשו שני שינויים ארגוניים מהותיים: בשנת 2017 - יושמה תפיסת ההפעלה של "משרד מג"ב בתחנה" ובשנת 2022 - יושמה תפיסת ההפעלה של יצירת ארבעה מרחבים מבצעיים. השינוי הקודם משנת 2017 נעשה בלי הפקת לקחים מסודרת ובלי בחינה של אפקטיביות השינוי לגבי פעולת מג"ב.

ליווי עצורים על ידי הימ"רים הכפריים - בביקורת הקודמת עלה כי הימ"רים הכפריים ביצעו בעצמם משימות של שמירה, הסעה וליווי של עצורי מג"ב מכיוון שהסכמי הבנות בין שירות בתי הסוהר (שב"ס) למשטרה, לא כללו ליווי עצורים ממתקני מג"ב. בביקורת הנוכחית עלה כי הליקוי לא תוקן. בנובמבר 2019 נחתמה אמנה בין שב"ס למשטרה, ונכתב

בה כי משימת הליווי שתיעשה על ידי שב"ס תכלול את העצורים של כל יחידות המשטרה, כולל מג"ב. ואולם על אף שעברו שנתיים ממועד החתימה על האמנה, יחידות הימ"ר עדיין נדרשות לליווי עצורי מג"ב למתקני הכליאה השונים, ושעות עבודה רבות של השוטרים והחוקרים בימ"רים הכפריים מוקדשות לליווי עצורים. כך, בשנים 2019 - 2021 הנסיעה וההמתנה לעצורים הסתכמו בכ-72,000 שעות עבודה. משמעות שעות העבודה הרבות שהוקדשו לליווי עצורים היא שלמעשה, מדי שנה, לפחות 10 שוטרים במשרה מלאה, ביצעו בשנים אלה, רק ליווי עצורים במקום משימות בילוש וחקירה.

יחידות הסיור במרחב הכפרי - בביקורת הקודמת עלה כי מספר הסיורים שנערכו היה נמוך באופן ניכר מהנדרש בנוהל, והסיור הכפרי הוסט לעיתים לטובת תגבור כוחות שיטור ומשימות ביטחוניות אחרות. בביקורת הנוכחית עלה כי הליקוי לא תוקן. משנת 2017 יחידות הסיור הכפרי אינן משמשות כוח תגובה לאירועי מוקד 100 במרחב הכפרי, והן אינן נוכחות במרחב הכפרי משום שהן משמשות לתגבור כוחות משטרה בירושלים או למשימות שונות של טיפול בפשיעה במרחב העירוני. כמו כן, השינוי הארגוני מפברואר 2022 לא הביא גם הוא להקצאת כוחות קבועים לסיור במרחב הכפרי.

נתונים על היקף הפשיעה החקלאית - בביקורת הקודמת עלה כי יש פער של כ-60% בין הנתונים על היקף הפשיעה החקלאית שהפיק אג"ת ממערכתיו הממוחשבות, לבין הנתונים של מג"ב שנרשמו באופן ידני. בביקורת הנוכחית נמצא כי הליקוי תוקן באופן מלא. גובשו הנחיות להזנה מדויקת של הנתונים במערכת המידע המשטרתית, והנתונים של שני הגופים נמצאו אחידים. יצוין כי בד בבד עוקב מג"ב אחר נתוני הפשיעה החקלאית באופן ידני ומחזיק בנתונים המפורטים יותר בגיליונות אקסל פנימיים.

שיעור הגשת כתבי אישום בעבירות חקלאיות - בביקורת הקודמת נמצא כי רק ב-4.25% מהתיקים הוגש כתב אישום. בביקורת הנוכחית נמצא כי הליקוי תוקן במידה רבה. בשנים 2017 - 2021 שיעור הגשת כתבי האישום מתוך כלל תיקי הפשיעה החקלאית שנפתחו הוא 18% בממוצע. עלייה ניכרת זאת מצביעה על מגמה חיובית של טיפול מג"ב בפשיעה החקלאית.

איוש משרות באח"ם מג"ב - בביקורת הקודמת עלה כי 22 מתוך 26 משרות באח"ם מג"ב לא אוישו, ומהן 6 משרות ייעודיות לטיפול בפשיעה חקלאית. בביקורת הנוכחית עלה כי הליקוי תוקן באופן מלא, ונכון לינואר 2022, כל 42 המשרות בתקן אוישו.

אמצעים טכנולוגיים ומבצעיים העומדים לרשות מג"ב - בביקורת הקודמת עלו פערים בין המשטרה למג"ב בכל הנוגע לאמצעים טכנולוגיים ומבצעיים, נוסף על כך, לרשות הימ"רים לא הועמדו אמצעים טכנולוגיים וכלי איסוף מודיעין מתקדמים הנדרשים להם לביצוע משימותיהם. בביקורת הנוכחית עלה כי הליקוי תוקן במידה רבה. אח"ם מג"ב התעצם בשנים האחרונות, בין היתר בזכות תרומתו של מרכז בינה לחיזוק היכולות המודיעיניות והטכנולוגיות שלו. הימ"רים הכפריים אורגנו מחדש וחוזקו, ובכל אחד מהם הוקם מחלק מודיעין. עם זאת, "מרכז בינה" עדיין אינו זמין באופן מלא ליחידות מג"ב הנלחמות בפשיעה החקלאית.

עיקרי המלצות הביקורת

מומלץ כי מג"ב ישלים את עבודת המטה לבחינת הגורמים לתופעת תת-הדיווח בעבירות החקלאיות ויגבש תוכנית סדורה לחיזוק ארון הציבור המתגורר במרחב הכפרי במשטרה ולעידוד החקלאים לדווח למשטרה על מקרי פשיעה חקלאית. כמו כן, מוצע להפיץ בין החקלאים את המידע על האפשרות להגיש תלונה באמצעים דיגיטליים בלי צורך להגיע לתחנת המשטרה.

מומלץ למשטרה לקדם לקראת שנת העבודה 2023 את הפיתוח במערכת פל"א שיאפשר תיעוד ממוחשב של סכום הנזק ושליפת הנתונים על אודותיו וכן לבחון מתודולוגיה להערכת כלל הנזקים הישירים והעקיפים של הפשיעה החקלאית. הדבר יסייע למשטרה לקבל החלטות בנוגע למלחמה בפשיעה החקלאית המבוססות על אומדנים כלכליים, והיא תוכל לתעדף משימות באופן שיגביר את יעילות פעולתה.

מומלץ למשטרה להציב יעדים שנתיים במטרה לצמצם את השימוש בעילת "עבריון לא נודע" כעילה לסגירת תיקי פשיעה חקלאית.

מומלץ למשטרה ולמג"ב לבחון את השינוי הארגוני המבוצע כעת, לעומת השינויים שנעשו בעבר, תוך הפקת לקחים מהפערים שנוצרו בעקבות כל שינוי שנעשה ובדיקה אם שינויים אלה מסייעים למג"ב להתמודד עם הפשיעה החקלאית. על שני הגופים לקבוע מבנה ארגוני יציב ואפקטיבי שיוכל לסייע בצמצום הפשיעה החקלאית.

נוכח הקשיים שהציפו נציגי מרכז השלטון האזורי, החקלאים והמועצות האזוריות, הנובעים מהיעדרם של הסיוורים הכפריים במרחב הכפרי - מומלץ כי מג"ב והמשטרה יבחנו את השפעת השינוי הארגוני על תחושת הביטחון של האזרחים במרחב הכפרי, תוך בחינה ממוקדת של ביצוע סיוורים בשטחים החקלאיים באופן שוטף.

על שב"ס ועל המשטרה לקיים את הכתוב באמנה בין הצדדים בכל הנוגע לליווי עצורים. על המשרד לבט"פ לסייע לשני הארגונים לסכם ביניהם באופן מפורט יותר את אופן ליווי העצורים ממתקני מג"ב אל בתי המעצר ובתי המשפט, כפי שנדרש באמנה. כל זאת כדי שזמנם של בלשי הימ"ר וחוקרי הימ"ר ייוחד בעיקר למשימות חקירה ובילוש ולא לשמירה על עצורים, הסעתם וליווי שלהם.

מידת תיקון עיקרי הליקויים שעלו בדוח הקודם

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				הפער של 60% בין נתוני המשטרה למג"ב העלה ספק ממשי בנוגע לנכונות נתוני המשטרה על פשיעה חקלאית.	המשטרה, מג"ב	נתונים חסרים על היקף הפשיעה החקלאית - פערים בין נתוני מג"ב לנתוני אג"ת במשטרה
				הימנעות החקלאים מדיווח על עבירות נובעת מהיעדר אמון במשטרה וביכולתה לתפוס את מבצעי העבירות. בשל תת-דיווח של חקלאים למשטרה על אירועי פשיעה חקלאית נתוני אג"ת אינם משקפים נאמנה את הפשיעה בפועל.	המשטרה, מג"ב	נתונים חסרים על היקף הפשיעה החקלאית - הימנעות מדיווח על עבירות
				רישום העבירות החקלאיות במשטרה אינו כולל נתונים לא על כמות הרכוש שנגנב ולא על היקף הנזק הכלכלי שנגרם.	המשטרה, מג"ב	נתונים חסרים על היקף הפשיעה החקלאית - היעדר נתונים בנוגע להיקף הנזק
				יותר מ-40% מתיקי פשיעה חקלאית נפתחו וטופלו במשטרה ולא במג"ב, אף שהאחריות לטיפול בפשיעה חקלאית מצויה בידי מג"ב.	המשטרה, מג"ב	טיפול המשטרה בתיקי חקירה של פשיעה חקלאית - האחריות לטיפול בתיקי פשיעה חקלאית
				רק ב-4.25% מהתיקים הוגש כתב אישום.	המשטרה, מג"ב	טיפול המשטרה בתיקי חקירה של פשיעה חקלאית - שיעור הגשת כתבי אישום בעבירות חקלאיות

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				בשנים 2011 - 2015 נגנבו כ-18,000 ראשי צאן ובקר.	מג"ב	טיפול המשטרה בתיקי חקירה של פשיעה חקלאית - גניבה ותפיסה של ראשי צאן ובקר
				בשנים 2011 - 2015 הוגשו 14 כתבי אישום. בממוצע נפתחו בכל אחת מהשנים האלה כ-218 תיקים בגין גניבת צאן ובקר.	המשטרה, מג"ב	טיפול המשטרה בתיקי חקירה של פשיעה חקלאית - הגשת כתבי אישום על גניבת צאן ובקר
				94% מכלל התיקים שנפתחו בשנים 2011-2015 בגין עבירות פשיעה חקלאית נסגרו בעילות האלו: עבריון לא נודע - 76%, חוסר ראיות - 14% והיעדר עניין לציבור - 10%.	המשטרה, מג"ב	טיפול המשטרה בתיקי חקירה של פשיעה חקלאית - עילות סגירה של תיקי פשיעה חקלאית
				נעשו שלוש עבודות מטה בנושא תפיסת הפעלת הכוחות בתקופה של כשבע שנים, עם זמן הטמעה מצומצם שלא איפשר לבחון את השפעתם של השינויים.	המשטרה, מג"ב	יחידות מג"ב המטפלות בפשיעה חקלאית - תפיסת הפעלת כוחות מג"ב במרחב הכפרי
				נמצא כי 22 מתוך 26 משרות לא אוישו, ומהן 6 משרות ייעודיות לטיפול בפשיעה החקלאית.	מג"ב	יחידות מג"ב המטפלות בפשיעה חקלאית - איוש משרות באח"ם מג"ב
				עלו פערים בין המשטרה למג"ב בכל הנוגע לאמצעים טכנולוגיים ומבצעים, ולא הועמדו לרשות הימ"רים אמצעים טכנולוגיים וכלי איסוף מודיעין מתקדמים הנדרשים לביצוע משימותיהם.	המשטרה, מג"ב	יחידות מג"ב המטפלות בפשיעה חקלאית - אמצעים טכנולוגיים ומבצעים העומדים לרשות מג"ב

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				הימ"רים הכפריים ביצעו בעצמם משימות של שמירה על עצורים, הסעתם וליווי שלהם, מכיוון שהסכמי הבנות בין השב"ס למשטרה לא כללו ליווי עצורים ממתקני מג"ב.	המשטרה, מג"ב	יחידות מג"ב המטפלות בפשיעה חקלאית - ימ"רים כפריים - ליווי עצורים על חשבון פעילות מבצעית
				מספר הסיורים שנערכו היה קטן באופן ניכר מהנדרש בנוהל, והסיור הכפרי הוסט לעיתים לטובת תגבור כוחות שיטור ומשימות ביטחונית אחרות.	המשטרה, מג"ב	יחידות מג"ב המטפלות בפשיעה חקלאית - יחידות הסיור במרחב הכפרי

סיכום

הפשיעה החקלאית היא פשיעה הגורמת לפגיעה בענפי החקלאות השונים, והנזק הכלכלי הישיר והעקיף הנגרם ממנה הוערך בכ-1.2 מיליארד ש"ח בשנת 2016. בביקורת הקודמת עלו ליקויים באופן טיפול המשטרה ומג"ב בעבירות פשיעה חקלאית ובנוגע למבנה מג"ב והיחידות שאמורות לעסוק במניעת אירועים כאלה.

בביקורת המעקב עלה כי חלק מהליקויים טרם תוקנו - מידת האמון שהציבור במרחב הכפרי רוחש למשטרה היא בינונית, ומשיחות עם חקלאים עלה שהם מיואשים מ"אזלת היד של המשטרה בטיפול בפשיעה חקלאית" כהגדרתם, ו"חשים שהופקרו על ידי המדינה"; שיעור הסגירות של תיקים בעילת "עברייני לא נודע" עומד על כ-70% מסך מקרי סגירת תיקים של עבירות פשיעה חקלאית, והדבר מעיד על קושי בתפיסת עבריינים מבצעי פשיעה חקלאית; ב-20 השנים האחרונות עשה מג"ב שינויים תכופים במבנה הארגוני שלו, ואלו הביאו לכך שכיום יחידות הסיוור הכפרי אינן פועלות באופן קבוע ורציף בשטחים החקלאיים, ועקב כך נפגעת תחושת הביטחון של התושבים במרחב הכפרי.

על המשטרה ועל מג"ב להמשיך ולפעול למניעת פשיעה חקלאית, בין היתר באמצעות הגברת נוכחות יחידות מג"ב בשטח מתוך תפיסה שנוכחות בולטת של כוחות בשטח תייצר הרתעה לעבריינים שתביא להפחתת מספר מקרי הפשיעה החקלאית. נוסף על כך, על המשטרה ועל מג"ב לדאוג לכך שזמנם של הבלשים והחוקרים של מג"ב יוקדש בעיקר למשימות חקירה ובילוש ולא לשמירה, הסעה וליווי של עצורים. כמו כן, עליהם לגבש תוכנית סדורה לחיזוק אמון הציבור במרחב הכפרי. על המשטרה ועל מג"ב לבחון את השינויים הארגוניים שבוצעו במג"ב, תוך הפקת לקחים מהפערים שנוצרו בעקבותיהם, ומוצע גם לבחון את השפעתם של שינויים אלה על תחושת הביטחון של האזרחים במרחב הכפרי.